

Γεωργία Καλοδίκη

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

www.gkalodiki.gr

Ηχητική προβολή του φαινομένου του μετεικάσματος

Μετείκασμα (Afterimage)/Μετήχημα-Λίγα λόγια για τον όρο

Πρόκειται για ένα ελάττωμα του ανθρώπινου ματιού, που ονομάζεται "μετείκασμα", ένας στιγμιαίος οπτικός ερεθισμός ο οποίος διαρκεί αρκετά αφού εξαφανιστεί η αιτία που το προκάλεσε γιατί χρειάζεται επεξεργασία από τον εγκέφαλο. Η εικόνα (είδωλο) που σχηματίζεται στον αμφιβληστροειδή από ένα αντικείμενο δεν χάνεται αμέσως, αλλά παραμένει και μετά την εξαφάνιση του. Η εντύπωση της εικόνας εξακολουθεί να διαρκεί ακόμα 1/16 περίπου του δευτερολέπτου, πάνω στο οπτικό νεύρο, λόγω αδράνειας, το μάτι δηλαδή δεν μπορεί να δει πάνω από 24 φωτογραφίες το δευτερόλεπτο. Αντίθετα από την μέλισσα που βλέπει χίλιες εικόνες ταυτόχρονα. Ο κινηματογράφος στηρίζεται πάνω σε αυτή την αρχή για να λειτουργήσει, δεν είναι τίποτα άλλο δηλαδή από μια αλληλουχία φωτογραφιών που κινούνται με 24 καρτέ το δευτερόλεπτο όπως λέγεται η μια φωτογραφία στην κινηματογραφική ορολογία. Όλες μαζί οι φωτογραφίες αποτελούν το κινηματογραφικό φιλμ. Έτσι πριν ακόμα εξαφανιστεί το μετείκασμα της μιας εικόνας να έρχεται η άλλη εικόνα. Τότε οι εικόνες αυτές "συγχωνεύονται" και δημιουργούν μια συνεχή ροή εντυπώσεων. Με αυτόν τον τρόπο δίνεται η εντύπωση της κίνησης.

Η ιδέα του μετεικάσματος μπορεί να μεταφερθεί αισθητικά στην τέχνη των ήχων ως 'μετήχημα' σε μια προσπάθεια δημιουργίας ηχητικών ερεθισμάτων τα οποία στην συνέχεια με διαρκείς διαφορές φάσης χρησιμοποιούνται ως υλικό προς ηλεκτρονική επεξεργασία και δημιουργούν μια αλληλουχία από επάλληλα ηχητικά γεγονότα. Θα ακουστούν και θα αναλυθούν διεξοδικά, παραδείγματα του έργου μου Afterimage για έγχορδα και ηλεκτρονικά ως μια αισθητική προβολή του φαινομένου του μετεικάσματος.

Φιλοσοφικό υπόστρωμα

Με την παρούσα έρευνα επιχειρείται μια αισθητηριακή προσέγγιση του μετεικάσματος με αφετηρία θεωρήσεις φιλοσόφων που ασχολήθηκαν με την φιλοσοφία της αισθητικής και ειδικότερα με τον τρόπο με τον οποίο η αισθητηριακή αντίληψη διαδρά με την εμπειρική πραγματικότητα και συχνά την παραπλανά όπως στην περίπτωση του μετεικάσματος. Έχει μεγάλο ενδιαφέρον πως αυτού του τύπου η προσέγγιση μπορεί να επεκταθεί ψυχοακουστικά στην δημιουργία ηχητικών εικόνων που με την σειρά τους έρχονται να δημιουργήσουν διαφορές φάσεις μεταξύ των ηχομορφών οι οποίες αλληλοπεριχωρούμενες δημιουργούν ενδιαφέρουσες αντιστίξεις. Φιλοσοφικά θέματα όπως η διαφορά ανάμεσα σε αυτό που φαινομενικά αισθανόμαστε (βλέπουμε, ακούμε κτλπ) και σε αυτό που στην πραγματικότητα συμβαίνει (εμπειρία-νόηση) δηλαδή η υποκειμενικότητα της αισθητηριακής αντίληψης και πως αυτή επιβάλλει τελικά τον τρόπο πρόσληψης των ηχητικών συμβάντων αποτελεί θέμα προς συζήτηση σε αυτή την εργασία.

Βιογραφικό Σημείωμα

Η Γεωργία Καλοδίκη γεννήθηκε στην Αθήνα (1975) όπου σπούδασε κλασική κιθάρα με την Έλενα Παπανδρέου καθώς και ανώτερα θεωρητικά και σύνθεση με τον Ιωσήφ Παπαδάτο, τον Γιάννη Ιωαννίδη και τον Αλέξανδρο Καλογερά. Κατέχει δίπλωμα στην κλασική κιθάρα και στην σύνθεση (Α' βραβείο, Μουσική Εταιρεία Αθηνών, 2004). Είναι πτυχιούχος του τμήματος Μουσικής επιστήμης και Τέχνης του πανεπιστημίου Μακεδονίας με ειδίκευση στην Σύνθεση. Είναι κάτοχος Master και Διδακτορικού απο το Goldsmiths College του Πανεπιστημίου του Λονδίνου.

Έχει παρακολουθήσει μαθήματα σύνθεσης με τους Alvin Lucier, Christian Wolf, Rebecca Saunders και Bryan Ferneyhough καθώς και σεμινάρια μουσικής για το θέατρο και τον κινηματογράφο με τον Αλέξανδρο Μούζα. Η εργογραφία της περιλαμβάνει έργα για οργανική, ορχηστρική και ηλεκτρονική μουσική, καθώς και έργα για το θέατρο και τον κινηματογράφο. Μεταξύ άλλων έχει συνεργαστεί και έχει λάβει παραγγελίες από την ALEA III του Πανεπιστημίου της Βοστώνης, την Ένωση Ελλήνων Μουσουργών, το Μέγαρο Μουσικής, το Πανεπιστήμιο Αθηνών, την Καμεράτα, το ίδρυμα Μιχάλη Κακογιάννη, την Ορχήστρα των Χρωμάτων, την ΑΣΟΝ, το Festival Acanthes, τους Kreutzer quartet και το Old Operating Theatre του Λονδίνου.

Έχει γράψει μουσική για τον κινηματογράφο συμμετέχοντας στον κύκλο φεστιβάλ Βαβού Κινηματογράφου του Ιδρύματος Μιχάλη Κακογιάννη (2010-2012) σε τέσσερα έργα εποχής (Fred C. Newmeyer's Safety last, Charlie Chaplin's The kid, Y.Protasanov's Aelita: Queen of Mars, Josef von Sternberg's Underworld).

Στο θέατρο έχει συνεργαστεί με την Ρούλα Πατεράκη (E.Ibsen-Το ξύπνημα των Νεκρών 2011, P.Hamilton-Το φως του γκαζιού, 2012). Εκπονεί διδακτορική έρευνα στην ηλεκτροακουστική μουσική σύνθεση στο Ιόνιο πανεπιστήμιο. Είναι μόνιμος συνεργάτης του περιοδικού της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών "Πολύτονον". Μουσική της κυκλοφορεί από την Subways Records.

CV

Born in Athens (1975) she has a Master and a PhD in acoustic composition from Goldsmiths College, University of London with the English composer Roger Redgate. She has also studied composition with Yannis Ioannidis, Joseph Papadatos and Alexandros Kalogeras, music for cinema and mixed media with Alexandros Mouzas as well as classical guitar with Elena Papandreou. She attended lectures and Master classes with well known composers such as Alvin Lucier, Christian Wolff, Rebecca Saunders, Bryan Ferneyhough, and Theodor Antoniou.

Her compositional work includes solo, chamber and orchestra music as well as electronic music and music for mixed media. Her interests are focused on the interactive relation between form and material in contemporary music, experimenting on the wide range of possibilities arising from this interaction. She is currently a PhD candidate at Ionio University of Corfu in Electroacoustic Composition.

Her works have been performed and received distinctions in Greece and abroad (Goethe institute, Athens Music Hall, Janacek conservatory - Czech Republic, Old Operating Theatre of London, Tsai Performance Center - Boston University, Alte Schmiede -Vienna), by well known ensembles as Kreutzer quartet,

Soozvuk ensemble, Kamerata orchestra of Greece, Orchestra of Colours, Greek Ensemble of Modern Music, ALEA, Red Note Ensemble etc. She has received commissions from Boston University, Kapodistrian University of Athens, Orchestra of colours, Acanthes 2007, the Athens Youth orchestra ASON, Red Noise Ensemble, Dissonart Ensemble etc. Her music has published from Subways Records. She has composed music for four silent movies in Kakogianni foundation (Fred C. Newmeyer's Safety last, Charlie Chaplin's The kid, Y.Protasnov's Aelita: Queen of Mars, Josef von Sternberg's Underworld) for the 2010-2012 Greek Silent cinema Festivals. She's has also composed music for theater productions (The waking of the deads, Henrik Ibsen -2011, Gaslight, Patrick Hamilton-2012, Director Roula Pateraki). She is also a member of The Greek Composers Union and a columnist for the greek music periodical "Polytonon".